

BELARUSIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
BIÉLORUSSE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
BIELORRUSO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 14 May 2007 (morning)
Lundi 14 mai 2007 (matin)
Lunes 14 de mayo de 2007 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Напішыце каментарый да аднаго з наступных тэкстаў. Увага: у абодвух тэкстах захоўваюцца граматычныя, лексічныя ды арфаграфічныя нормы арыгіналаў.

1. (a)

Я скажу ўсім, хто гэтага пачаў-бы дамагацца, што я – сучасны чалавек. Маё імя Самсон Самасуй.

Я з мужыкоў.

Мой бацька, дзед, прадзед, прапрадзед, прапрапра... і г.д. усе былі мужыкамі.
5 Я надзвычайна гарды тым, што маю мужыцкі твар і асабліва нос у форме бульбы. У залежнасці ад гэтага і розум мой ёсць розум выразна мужыцкі. Мне могуць сказаць, што няма такой катэгорыі, як мужыцкі розум, а я скажу, што ў мяне толькі такі і ёсць.

Далей смела ўсім заяўляю, што бацька мой ня кулак. Даю фактычную даведку.

Дзье каровы, конь, жаробка, сьвіньня, здаецца, 4 ці 7 прадстаўніц курынага роду,
10 хата з трыма вакешкамі, ды яшчэ рознае не стандартызаванае хаўбосьце. Такім чынам, па эканамічнай адзнацы майго бацьку ніяк нельга залічыць да ганебнага стану кулакоў. А з пункту гледжання ідэялогіі, дык ня ведаю, як зарэгістраваць яго. Хто можа аб гэтым упэўнена сказаць, калі, як кажа мой прыяцель, філэзаф Торба, забытана чалавечае жыццё, і няма ў ім строга акрэсленай намэнклятуры.

15 Другі мой прыяцель, настаўнік Цыба, сказаў мне, што мой бацька, магчыма, і ёсць кулак, бо пытаньне аб прыналежнасці да гэтага заалягічнага тыпу вырашаецца часта ня лікам кароў ці коняй, а настроем і экспляатарскай чыннасцю. Вось гэта як у сук улеплена.

Пра сябе скажу, што іншы раз я вельмі абураны ангельскімі імперыялістамі, здаецца,
20 горла ім перарэзаў бы, а ў другі раз салодка мару аб прынадах буржуазнага жыцця. Так салодка мару, што пасья і самому сорамна робіцца. Нават чырванею. Мой лепшы сябра, настаўнік Мамон, жартуючы кажа:

– У цябе ўсё мужыцкае, а пуза панскае!

...

25 Пра мінулае маўчу.

Скажу толькі: я бывалы чалавек.

Мяне матка часта ўпікае:

– Трынку, валынку, сьвету палавінку аб'ездзіў, сьвет абкалаціў, ды сюды вараціў!

Некалькі разоў сядзеў я пад арыштам і карміў сваёй чырвонай кроўю блох ды
30 іншых шасьцікрылых і шасьціногіх херувімаў і сарахвімаў. Ды і не магло быць інакш з маім тэмпэрамэнтам.

Спамяну пра адзін выпадак.

У 20 годзе я быў прадагэнтам. Прыяжджаю ў Гомель, і на кожным кроку мне анкеты запаўняць даюць. Хто мой бацька, хто мая матка, што яны рабілі да рэвалюцыі
35 і пасья яе, ці была ў мяне маёмасьць, і калі была, дык куды яна дзелася? Да 300 запытаньняў было ў той анкеце, якую падсунулі мне ў заезджым доме №3. На мяне ўсьсеў д'ябал нейкі. Думаю: дай-жа я пажартую зь імі, пагляджу, што зь іх будзе.

Пішу: да рэвалюцыі быў буйным земляўласьнікам, меў

300 000 акраў чарназёму, быў сакратаром пасольства ў Лёндане. І шмат яшчэ чаго нахлусіў.

40 Яны, галубчыкі, і сцапалі мяне. Пасадзілі ў бляхарню і трымалі там, пакуль добра высьветлілі, што я ніякім буйным земляўласьнікам ня быў.

Выпусьцілі мяне, але кар'ера мая была сапсавана, і я доўга ня мог знайсці сабе месца, якое адпавядала-б маім здольнасьцям. Праз год я знайшоў сабе пасаду, і пра гэта будуць гаварыць мае запіскі.

45

...

Вось я і пішу свае запіскі. У іх буду гаварыць аб дробязях свайго жыцьця: як я з бацькам пасварыўся, як паехаў я шукаць свайго шчасьця, як хацеў там пашырыць сваё фізычнае я і як з гэтага нічога ня вышла.

...

50

Але мой сябра, настаўнік Мамон, каторы ўвесь час штурхае мяне на шлях славы, кажа мне, як Мэфістофэль:

– Твае мэмуары будуць перакладзены ня нямецкую, ангельскую, французскую і нават готэнтэцкую мову! Каб я меў час і здольнасьць, я зараз пачаў-бы перакладаць на гэтыя 4 мовы.

55

Заўважце што ў настаўніка Мамона ёсьць вельмі складаныя абавязкі мужа, бацькі, сына, загадчыка, рэвізора 7 устаноў і прамоўцы на ўсіх пасяджэньнях і нарадах. Калі ён гаворыць так, значыцца мае запіскі маюць значэньне, якое выходзіць за межы маёй асобы.

Гэта мне паддае жару, і ў поўнай сьвядомасьці цьвёрдай памяці я пачынаю свае запіскі.

А. Мрый, *Запіскі Самсона Самасуя* (1929)

- Якім чынам аўтар карыстаецца сатырай у гэтым урыўку?
- Якімі літаратурнымі сродкамі карыстаецца аўтар, каб дасягнуць эфэкта сьмеха?
- Пра што чытач даведваецца ў характары галоўнага героя ў гэтым урыўку?

1. (b)

I СНІЦА МНЕ

- Люблю я летуець,
калі рука чыясьці
стаўляе прасніцы з кудзеляю сівой
і пачынае ніткі дажджавыя прасці
5 над галавой.
- Няма канца дажджу, ні гуду верацёнаў.
Віецца з песьняй ніць на шпулю, на душу,
і сніцца мне, што звоніць наш сасоннік
у сэрцы і ўвушшу...
- 10 Што ў засенях сасон сузорыць сон ліллёвы,
жывіцай плачуць з радасці камлі,
і новых песняў строй у голлі вецер ловіць,
страсаючы з крылля
зьялёны пыл далін.
- 15 Кахалі вы, як я,
старыя нашы пушчы,
віхрамі ўспенены, шумлівы акіян.
Ці горкі сум па іх
тут вашых душ не сушыць?
- 20 Баліць мая...
- Блакiтная, далёкая Радзіма,
калісь – штоздённы хлеб,
а сяння – толькі сон,
мы вернемся, чакай,
25 хай хворымі, старымі,
а вернемся!
Так дай нам Кон!

Наталья Арсеньнева, *Рэгенсбург (Германія), сакавік (1945)*

- Якія вобразы выкарыстоўвае аўтарка, параўноўваючы дождж, і чаму?
- Якімі іншымі мэтафарамі ды параўнаньнямі карыстаецца аўтарка ў гэтым творы?
- Якім чынам аўтарка перадае свае адчуваньне прыналежнасьці да Радзімы?